

Groene glazenmaker in de Woudbloem

In 1998 werd een populatie Groene glazenmaker (*Aeshna viridis*) ontdekt in de Slochter Ae bij Woudbloem. Vrouwtjes-libellen van deze soort zetten hun eieren af in gesloten Krabbenscheer-drijftillen. Krabbenscheer (*Stratiotes aloides*) heeft zich in de Slochter Ae – na een tijdelijke achteruitgang door een veranderde waterhuishouding – in de jaren '90 sterk uitgebreid. Boswachter Leon Luijten heeft jarenlang de populatie van de Groene glazenmaker gevolgd via een systematische monitoring en een verslag daarvan gemaakt voor de periode 2001 tot en met 2011. In 2001 zijn bij de beste telling van het jaar bijna 250 individuen geteld. Daarna dalen de aantallen van deze tellingen; ze liggen in 2005 - 2011 meestal tussen ca. 30 en 80. De populatie moet in de jaren '90 met de uitbreiding van Krabbenscheer enorm gegroeid zijn. Het lijkt erop dat vanaf 2004 stabilisatie rondom een lager aantal optreedt. Er is geen duidelijk verband tussen piek- en daljaren en weersomstandigheden. Uitsluipen kan vroeger plaatsvinden dan bekend is uit de literatuur. Het aantal libellen kan behalve per jaar, ook per onderzochte sectie sterk verschillen.

Groene glazenmaker is een zeldzame, beschermde soort die is opgenomen in bijlage IV van de Habitatrichtlijn. Dus Nederland moet zorgen voor een gunstige staat van instandhouding van de soort. Om de Woudbloem geschikt te houden voor Groene glazenmakers is het nodig de verlanding van de Krabbenscheerdrijftillen terug te zetten zonder 'het kind met het badwater te verliezen', dat is geen gemakkelijke opgave. Staatsbosbeheer schoont de Krabbenscheerbegroeiing sinds 2001 pleksgevijs, eerst heel kleinschalig en later rigoureuzer. Het dichtgroeien blijft doorzetten en zorgt samen met de dikker wordende sliblaag voor problemen met water door- en aanvoer. Er is nooit gebaggerd. Een nieuw beheerplan is in de maak.

Eerste resultaten herstelwerk Dinkelland

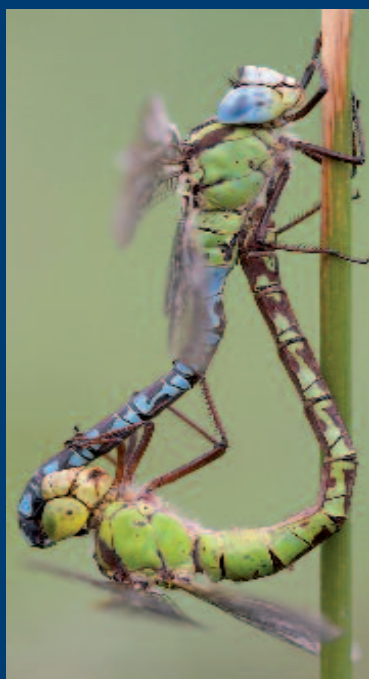
In het beekdal van de Dinkel, ten zuidoosten van Denekamp, bij de Kribbenbrug, ligt een relictstukje zeldzame stroomdalflora. In de zomer is het perceel roze gespikkeld van de Steen-anjer (*Dianthus deltoides*), Grote tijm (*Thymus pulegioides*) vormt hele matten, Geel walstro (*Galium verum*), Grasklokje (*Campanula rotundifolia*) en Kleine bevernel (*Pimpinella saxifraga*) zorgen voor kleuraccenten. In januari 2011 is met subsidie van de provincie (voor soortenbeheer) een geschikt aangrenzend gedeelte van ca. een are groot afgeschaapt, zodat de Dinkel daar weer vers schraal zand kan afzetten bij hoog-

water en de stroomdalflora zich kan uitbreiden. Hier heeft boswachter Rick Ruis enkele maanden later al "een goede binnenkomeer" gevonden: Kaal breukkruid (*Herniaria glabra*), een pioniersoort die langs de Dinkel her en der wel eens opduikt. Rick vult aan: "In het oude relict is de karakteristieke flora sinds 2008 weer duidelijk zichtbaar, sinds we met hulp van vrijwilligers de opslag teruggezet hebben. In aanvulling op de begrazing door een Lakenvelder met kalf maaien we het perceel nu jaarlijks en harken we het maaisel eraf, alles met de hand om schade aan het reliëf te voorkomen. Op de overgang tussen het stroomdalgrasland en Sleedoornstruweel (*Prunus spinosa*) erlangs zijn vaak vele vlinders en libellen te zien. Weidebeekjuffer (*Calopteryx splendens*) bijv. vliegt daar in de zomer vaak met hoge aantallen."

Wintervogels in het Reeuwijkse Plassengebied

Tienduizenden watervogels bij elkaar, dat geeft een spectaculair schouwspel – ook op TV. Dus kreeg boswachter Harm Blom op 18 januari RTV West op bezoek om de wintervogels in het Reeuwijkse Plassengebied (bij Gouda) te filmen. Een uitgelezen kans om de wisselwerking van slaap- en foerageergronden aan

te tonen binnen dit N2000 gebied. Rust, ruimte en voedsel maken dit tot een ideaal overwinteringsgebied voor veel vogelsoorten. De vogels slapen op het water en zoeken in de polders eromheen naar voedsel. Vooral de plas Broekvelden, ook Surfplas genoemd, werkt als een vogelmagneet omdat hij 's winters haast nooit dichtvriest en een goede waterkwaliteit heeft (het is een zeer diepe zandwinningsput). Bijna nergens zijn zoveel eenden in allerlei kleuren bij elkaar te vinden. Doorgaans slapen en rusten in de winter op de Reeuwijkse Surfplas 40.000-60.000 Smien-

Groene glazenmaker, paringswielen (foto: Christophe Brochard)

Stroomdalgrasland Kribbenbrug in de zomer (foto: Rick Ruis)

ten (*Anas penelope*), 1.000-2.000 Krakeenden (*Anas strepera*) en 1.000 Slobeenden (*Anas clypeata*). Tijdens de zware vorstperiode van 2010-2011 zijn er zelfs 90.000-100.000 Smienten geteld! Tijdens vorst zoeken hier ook Kleine zwanen (50-150 exemplaren; *Cygnus columbianus*) een slaapplek, eveneens Kolkans (duizenden; *Anser albifrons*) en Brandgans (5000-7000; *Branta leucopsis*). Harm Blom zag in januari 2012 o.a. Brilduikers (*Bucephala clangula*), Dodaarzen (*Tachybaptus ruficollis*), een enkele Roerdomp (*Botaurus stellaris*); enkele Kuifduikers (*Podiceps auritus*), in het binnenland een zeldzaamheid; en een Witkopeend (*Oxyura leucocephala*) – nieuw hier en in Nederland zeer zeldzaam. Staatsbosbeheer zorgt ervoor dat de vogels in de polders rondom de Reeuwijkse Plassen voldoende rust – én voldoende gras vinden om zich te kunnen voeden. De graslanden gaan met een behoorlijke graslengte de winter in.